

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallinnollinen rehtori-sivistystoimenjohtaja ja sivistyslautakunnan jäsenet

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Huolehditaan sivistystoimen palveluista sekä toiminnan suunnittelusta ja kehittämisestä sekä sivistystoimen tulosalueille asetettujen tavoitteiden toteuttamisesta yhteistyössä tulosalueiden henkilöstön kanssa. Sivistystoimen hallinto on yhdistetty yhtenäiskoulun hallintoon siten, että hallinnollinen rehtori-sivistystoimenjohtaja vastaa sivistystoimenjohtajan virkaan kuuluvista tehtävistä, kuten sivistystoimen tulosalueen toimistopäällikön ja sivistyslautakunnan esittelijän tehtävistä. Yhtenäiskoulun toimistosihtööri vastaa koulukuljetusten järjestämisestä ja sivistystoimen hallinnon toimistotehtävistä.

Sivistystoimen strategia ajalle 2020 - 2025 on hyväksytty vuonna 2020 ja sen vuosittaiset toteuttamissuunnitelmat kirjataan koulun toimintasuunnitelmaan ja käydään läpi muiden tulosyksiköiden henkilöstöpalavereissa.

Vesannon sivistystoimen visio 2025

- Hyvinvoivat ja tulevaisuuteensa uskovat lapset ja nuoret.
- Yhteisöllisyyttä tukevat ja tunnetaitoja vahvistavat toimivat palvelut läheisessä kosketuksessa luontoon.
- Viihtyvyyttä, toimeliaisuutta ja hyvinvointia lisäävät vapaa-ajan palvelut.
- Innostava, osaava ja yhdessä toimiva henkilöstö.
- Neuvokkuus muutosten edessä.

VESANNOLLA VOIDAAN HYVIN!

Uusi koulu otettiin käyttöön syyslomalta 2021. Uusi hirsikoulu on yhteinen ylpeyden aihe ja lisää sekä oppilaiden ja henkilökunnan sekä kuntalaisten viihtyvyyttä. koulu palvelee koululaisten lisäksi myös kaikkia kuntalaisia erilaisten tapahtumien pitopaikkana.

Lasten varhaiskasvatus

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TOIMINTA-AJATUS

Lasten varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää lasten varhaiskasvatuksen päiväkodissa, perhepäivähoidossa sekä päiväkodissa toteutettavan esiopetuksen.

Kotihoidon ja yksityisen hoidon tukijärjestelmä on olennainen osa varhaiskasvatuspalvelujen kokonaisuutta.

Varhaiskasvatuspalvelujen ydintehtävänä on edistää lapsen suotuisia kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä järjestämällä lapsiperheille laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa varhaiskasvatuslain ja kunnan varhaiskasvatussuunnitelman sekä esiopetussuunnitelman edellyttämällä tavalla. Varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tavoitteet ohjaavat kaikkia varhaiskasvatuksen toimintamuotoja.

Uusi varhaiskasvatustalaki tuli voimaan 1.9.2018. Uusi laki mm. vahvistaa varhaiskasvatuksen laatua nostamalla henkilöstön koulutus tasoa ja selkiyttämällä tehtävänimikkeitä. Varhaiskasvatustalaki korostaa pedagogiikan merkitystä ja samalla varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien pedagogista vastuuta.

Kunnassa toimii 42-paikkainen päiväkotit Esikko, jossa 1-5 -vuotiaiden varhaiskasvatuksen lisäksi järjestetään 6-vuotiaiden esiopetus ja varhaiskasvatus sekä koululaisten aamupäivätoiminta. Päiväkotit Esikkoon on keskitetty perheiden tarvitsema vuoroahoito iltaisin, viikonloppuisin ja öisin. Vuoroahoitoa järjestetään tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi.

Omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia kunnassa on yksi. Perhepäivähoito on pienessä ryhmässä toteutettavaa varhaiskasvatusta. Perhepäivähoitajat vastaavat oman ryhmänsä toiminnasta. Pedagoginen johtaminen ja toiminnan ohjaus tukee perhepäivähoitajien tavoitteellista toiminnan suunnittelua ja toteuttamista.

Vuoden 2018 alusta on otettu käyttöön sähköinen Daisy-sovellus varhaiskasvatuksen toiminnanohjaukseen (mm. sähköinen asiointi, työvuorojen suunnittelu, laskutus). Sovellusta täydentää keväällä 2021 käyttöön otettu DaisyFamily. DaisyFamilyn avulla huoltajat pääsevät vaivattomasti ja suunnitelmallisesti osallistumaan varhaiskasvatuksen arkeen yhdessä varhaiskasvatuksen henkilöstön kanssa.

Kunnassa siirryttiin 1.3.2017 ns. tuntiperusteiseen varhaiskasvatukseen, jolloin asiakasmaksut määräytyvät varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan perusteella. Täsmällisellä työvuorosuunnittelulla pyritään henkilöstöresurssien tehokkaaseen ja laadukkaaseen käyttöön.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

1. TAVOITE	2. MITTARI	3. TAVOITETASO
1. Laadukkaat, riittävät varhaiskasvatuspalvelut. Varhaiskasvatussuunnitelman (vasun) jalkauttaminen, erityisesti lapsen ja perheen osallisuuden vahvistaminen. Työhyvinvoinnin vahvistaminen.	1. Asiakaspalautteet, asiakas-tyytyväisyyskysely, kehityskeskustelut. Henkilöstön osaamisen ja toimintakulttuurin arviointi tiimipalaverissa ja suunnittelupäivissä. Lapsikohtaiset varhaiskasvatus- ja esiopetussuunnitelmat. Koulutuspäivien määrä. Henkilöstön poissaolojen määrä	1. Hyvinvoivat lapset ja henkilökunta. Osaava, asiakaslähtöinen ja kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö. Toiminta varhaiskasvatustalain ja vasun mukaisesti. Henkilöstön poissaolo päivät laskusuuntaan.

Kasvun ja oppimisen tuen toteutuminen	2. Tuen tarjoaminen oikea-aikaisesti ja riittävästi. Yleisen tuen menetelmät käytössä arjessa. Henkilöstön havainnointi- ja dokumentointiosaamisen taso. Monialaisen työryhmän ja oppilashuollon säännölliset tiimipalaverit.	2. Kasvun ja oppimisen tuen kolmiportaisuuden toteutuminen esiopetuksessa. Viikoittaisessa tiimipalaverissa havaintojen käsittely. Riittävät ja toimivat tukipalvelut.
3. Tieto- ja viestintäteknikkapalveluiden kehittäminen varhaiskasvatuksessa.	3. Palveluiden käyttö viestinnässä ja työvälineenä (sähköiset sovellukset viestintään perheiden kanssa) Koulutuksen määrä.	3. Kaikki työntekijät käyttävät työssään sähköisiä palveluja. Perheet ottavat DaisyFamilyn käyttöön.
4. Tehokkuus ja taloudellisuus	4. Päivähoito tai esiopetuspaikan hinta/pv suhteessa verrokikuntiin.	4. Henkilöstöressurssien tehokas käyttö. Keskitetty päivystys loma-aikoina. Seudullinen yhteistyö (mm. koulutukset, hankkeet) Verkostoittuminen

TOTEUMA

Kaikille varhaiskasvatukseen hakeneille lapsille on järjestynyt varhaiskasvatuspaikka lain säätämässä ajassa. Lapset on voitu sijoittaa perheiden toiveiden mukaiseen yksikköön. Varahoito on järjestetty päiväkotiki Esikossa ja se on toiminut ongelmitta.

Päiväkotiki Esikossa oli kirjoilla joulukuussa 2022 yhteensä 42 lasta. Eskari ryhmässä oli 13 lasta, 4–5-vuotiaiden Timantit ryhmässä oli 16 lasta sekä pienten alle kolmevuotiaiden Nuppuiset ryhmässä oli 13 lasta. Vuoroahoito on järjestetty päiväkotiki Esikossa.

Vuosi 2022 on toiminnan kannalta palannut jo korona edeltävään aikaan. Henkilökunnan äkillisten poissaolojen ja samaan aikaan ylityö- ja vuoronvaihtokiellon seurauksena, jouduimme joinakin päivinä supistamaan päiväkodin aukioloaikoja. Pidempiaikaisiin ja ennalta tiedettyihin henkilökunnan poissaoloihin saimme aina sijaisia.

Toiminnassa korostettiin pienryhmätoimintaa ja oppimisympäristöinä käytettiin ulkotiloja ja lähiluontoa mahdollisimman paljon. Varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitettiin keväällä 2022 uusien lakimuutosten pohjalta ja toteutumista ja kehittämistä seurattiin viikoittain toteutuneissa ryhmien tiimipalaverissa ja opettajien yhteisissä Kokouksissa.

Varhaiskasvatuksen viestintään ja näkyvyyteen kiinnitettiin erityistä huomiota. Lähes viikoittain esittelimme toimintaamme ja tapahtumiamme varhaiskasvatuksen Facebook sivuilla sekä Vesantolaiset ryhmässä. Jatkoimme myös hyvin sujunutta yhteistyötä seurakunnan, kirjasto- ja kulttuuripalveluiden sekä paikallisten järjestöjen ja toimijoiden kanssa.

Esiopetus on pystytty järjestämään suunnitelman mukaisesti. Vuoden aikana ryhmät ovat päässeet retkille ja vierailuille paikallisiin kohteisiin, ja eskariryhmä pääsi jo perinteeksi muodostuneelle kevätretkelle Kuopioon teatteriin.

Loma-aikojen hyvityspäiväkäytännöstä olemme luopuneet. Heinäkuu on edelleen maksuton kuukausi lain edellyttämällä reunaehdoilla. Lyhyemmät henkilökunnan lomat on järjestetty sisäisin järjestelyin. Pidemmissä sairauslomasijaisuuksissa olemme onnistuneet saamaan päteviä sijaisia.

Koulutukset ovat toteutettu vuoden aikana lähes poikkeuksetta etäkoulutuksina. Teams- palaverit ja erilaiset sähköiset sovellukset tulivat olosuhteiden pakosta tutuiksi ja toimivuutensa vuoksi pysyväksi osaksi palaverikäytäntöä ja yhteydenpitoa. Toisaalta etäkoulutusmahdollisuudet ja tarjonta lisääntyivät ja koko henkilöstö pääsi osallistumaan moniin koulutuksiin matalalla kynnyksellä. Sähköisten palvelujen käyttö on lisääntynyt kaikkien työntekijöiden osalta.

Arviointipalavereiden pohjalta voidaan todeta, että työ varhaiskasvatuksessa koetaan edelleenkin merkitykselliseksi ja mielekkääksi. Työ on kuitenkin henkisesti ja fyysisesti kuormittavaa. Varhaiskasvatusalan muutos ja pedagogisen osaamisen vaatimukset haastavat henkilöstöä kehittämään ja ylläpitämään omaa ammattitaitoaan. Kehityskeskusteluiden pohjalta voidaan todeta, että työyhteisönä olemme menneet eteenpäin ja työ koetaan tärkeäksi. Henkilöstö on valmis arvioimaan ja kehittämään toimintakulttuuriamme ja omaa osaamistaan. Työhyvinvointia on pyritty lisäämään arjen pienillä sanoilla, teoilla ja muistamisilla. Tasapuolisuuteen, läpinäkyvyyteen ja toimiviin rakenteisiin ja käytäntöihin olemme kiinnittäneet erityistä huomiota työhyvinvoinnin näkökulmasta. Olemme myös opetelleet työyhteisössämme avointa keskustelukulttuuria ja asioiden puheeksi ottoa sekä kiireettömyyttä ja läsnäoloa.

Tehostetun tuen tarpeisiin voitiin vastata hyvin. Päiväkoti Esikossa työskentelee varhaiskasvatuksen erityisopettaja, joka yhtenä päivänä viikossa keskittyi erityisesti tuentarpeen lapsiin. Koulun erityisopettajan työpanosta on käytetty varhaiskasvatuksessa koronatuella jonkin verran. KELA:n kustantama puhe- ja toimintaterapia järjestettiin päiväkodin tiloissa sekä etäyhteyksin. Monialainen työryhmä vahvasti myös osallataan kokonaisvaltaista lapsen ja perheen tukemista. Monialainen palaveri kokoontui myös sovitusti etäyhteyksin. Varhaiskasvatus on lisäksi keskeisenä toimijana Vesannon perhekeskusmallin ja kohtaamispaikan kehittämistyössä ja toteutuksessa.

Tasa-arvoiset varhaiskasvatuspalvelut hankkeen rahoituksella on lukuvuodelle 2022 – 2023 palkattu ylimääräinen varhaiskasvatuksen opettaja, jonka työpanosta on käytetty ryhmien jakamiseen.

Sähköisiä sovelluksia ja viestintää on käytetty enenevässä määrin.

Tehokkuutta ja taloudellisuutta ovat vahvistaneet mm. henkilöstöressurssien järjestely varhaiskasvatus tarpeen mukaisesti, yhteistyökäytänteet (sosiaalitoimi, neuvola, koulu) sekä verkostoituminen lähikuntaan.

Päivähoitopaikan hinnat vuonna 2022:

(toimintakate / jäämä - sairausvakuutuskorvaukset + vyörytykset : hoitopäivien määrä)

Päiväkoti 83,40 € / pv

Perhepäivähoito: 73,39 € / pv

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Varhaiskasvatus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	86.200	11.500	97.700	110.576,83	-12.876,83
Toimintamenot	-738.920	-12.000	750.920	-780.565,89	29.645,89
Toimintakate	-652.720	-500	653.220	-669.989,06	16.769,06
Poistot ja arvonalentumiset	-46.630		-46.630		
Laskennalliset erät	-28.970		-28.970	-46.181,13	17.211,13

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 113,2 %

Toimintamenojen käyttöprosentti: 103,9 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Päivähoitomaksuja asiakkailta kertynyt budjetoitua enemmän (8.759,35 €)

Ei budjetissa Valtion tuki / koronatuki lv. 2022-2023 (8.000 €)

Menojen ylitys: Henkilöstökuluissa ylityksiä Päiväkotia Esikko (99.971 €). Vastaavasti alituksia henkilöstökuluissa Esiopeutus (61.766 €). Koko varhaiskasvatuksen osalta henkilöstökulujen ylitys 43.447 € (sijaiskulut, jaksotetut palkat)

Perusopetus

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TOIMINTA-AJATUS

Vesannon yhtenäiskoulu on toiminut 1.8.2009 alkaen. Siihen kuuluvat sekä perusopetus että lukiokoulu.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta kuuluu koulun toimintaan tarjoten 1.-2. luokan oppilaille turvalliset iltapäivät. Ohjaajina toimivat koulunkäynnin ohjaajat. Perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan koululla iltapäivisin ja aamutoiminta järjestetään päiväkotia Esikossa.

Perusopetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden sosiaalista kasvua ja edistää oppilaiden terveen itsetunnon kehittymistä sekä elämänhallintaa. Opetustyötä ohjaa perusopetuslaki ja -asetus sekä opetussuunnitelma. Vesannon yhtenäiskoulun toimintaa ohjaavat seuraavat arvot: oikeus hyvään opetukseen, kasvu ihmisyyteen, toisen kunnioittaminen, oppilaan ainutlaatuisuus, turvallisuus, oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo.

Vesannon perusopetuksen laatuksikriteerit on työstetty vuonna 2011 opetushallituksen laatimien laatuksikorttien pohjalta. Laatuksikortteja on yhteensä 11 ja niistä neljä ensimmäistä koskee opetuksen rakenteiden laatuksia ja kortit 5 - 11 oppilaan kohtaaman toiminnan laatuksia. Niissä määritellään, miten opetushallituksen määrittämät laatuksikriteerit toteutuvat Vesannon yhtenäiskoulussa. Osana laatuksityötä on tehty myös arviointisuunnitelma, jonka mukaisesti arviointityötä tehdään monella eri tasolla.

Kodin ja koulun yhteistyötä tehdään jatkuvasti sekä kunta/koulu-, luokka- että oppilastasolla. Yhteistyötä ohjaavat periaatteet ovat aktiivisuus, monikanavaisuus, avoimuus ja kodin osallistaminen. Lähtökohtana on eri osapuolten keskinäinen kunnioitus ja kasvatuskumppanuus. Lapset puheeksi -keskustelut pidetään 2., 6. ja 8. luokalla.

Oppilaiden vaikutuskanavia kaikilla ikäluokilla ovat oppilaskuntatyö, ryhmänohjaajan tunnit ja erilaiset kyselyt.

Perusopetuksen 1.8.2016 voimaan tullut opetussuunnitelma on laadittu Nilakan kuntien yhteistyönä. Opetussuunnitelmaa on päivitetty arvioinnin osalta 1.8.2020 alkaen.

Perusopetuksen tuntikehyksestä päätetään lukuvuosittain oppilasmäärän ja yläkoulun oppilaiden ainevalintojen pohjalta. Peruskouluille on varattu määräraha neljän vakinaisen koulunkäynnin ohjaajan palkkaukseen koko lukuvuodelle. Sivistystoimenjohtaja päättää lukuvuosittain koulunkäynnin ohjaajien palvelun kohdentamisesta oppilaiden tehostetun ja erityisen tuen tarpeen ja opetusryhmien koon perusteella. Lisäksi on palkattu tarpeen mukaan määräaikaista koulunkäynnin ohjaajia.

Vesannon yhtenäiskoulun oppilasennuste, joka on laadittu väestörekisteritietojen pohjalta (tilanne syyskuu 2021)

	luokat 1-6	luokat 7-9	luokat 1-9
2021 - 22	91	59	150
2022 - 23	84	65	149
2023 - 24	81	59	140
2024 - 25	74	53	127
2025 - 26	67	47	114
2026 - 27	61	44	105

Oppilasmäärä 20.9.2021 = 150. Peruskoulun oppilasmäärä laskee vuoteen 2026 mennessä yhteensä 45 oppilasta. Huom! Sijoitusperheiden uusia lapsia ei ole voitu huomioida ennusteessa.

Lisäopetusta järjestetään tarvittaessa oppilaiden henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaan.

HANKKEET:

- KiVa Koulu -hanke; KiVa Koulu mallia noudatetaan kaikissa henkilökunnan tietoon tulevilla kiusaamistapauksissa.
- Biotalous -hanke
- Koulunuorisotyöhanke
- Kerhotoiminnan tukeminen

- Koronan vaikutukset -hanke
- Opinto-ohjauksen kehittämishanke

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO
Koulun toimintakulttuurin kehittäminen ja omaksuminen sekä yhtenäiskouluna toimimisen vahvistuminen.	Opetussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen. Toiminnallisuuden ja oppilaiden osallisuuden lisääntyminen. Opetuksen laadun, tiimi- ja yhteisopettajuuden sekä erityisopetuksen kehittäminen.	Opetus on opetussuunnitelman ja lukuvuosisuunnitelman mukaista. Toimintaa kehitetään jatkuvasti.
Hyvät valmiudet jatko-opintoihin.	Oppilaiden sijoittuminen peruskoulun jälkeen	Kaikki oppilaat jatkavat opintojaan peruskoulun jälkeen
Ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki. Riittävät opiskeluhoitoresurit. Yhteisöllisen opiskeluhoillon kehittäminen	Pedagogiset asiakirjat. Monialaisten opiskeluhoiltopalaverien tai neuvonpitojen määrä. Opiskeluhoiltohenkilöstön määrä ja mitoitusmääräysten toteutuminen Yhteisöllisen opiskeluhoillon toiminnan arviointi. Nivelvaiheiden yhteistyö.	Sujuva ja ennaltaehkäisevä sidosryhmäverkostojen toiminta. Lapset puheeksi keskustelujen toteutuminen suunnitelman mukaan. Kuraattorin palvelut 2 pv/vko, vastaavan kuraattorin palvelut. Koulupsykologi 2 pv/kk Kouluterveydenhoitaja 2-3 pv/vko Lääkäri ja hammaslääkäripalveluita saatavilla lähipalveluna. Yhteisöllisen opiskeluhoillon vuosikellon mukainen toiminta.
Oppilaiden hyvinvointi ja toimiva yhtenäiskoulun arki	Oppilaille teetetyt kyselyt. Oppilaskunnan järjestämien tapahtumien/toiminnan sopiva määrä	Kouluviihtyisyyden ja osallisuuden parantaminen. Kannustavan ilmapiirin luominen. Lapsen/nuoren kokonaisvaltainen huomioiminen Terveellinen ja turvallinen koulupäivä

Taloudellisuustavoite	Nettomenot eur / oppilas (k.a kevät / syksy)	Ohjeellinen tavoite talousarvion perusteella: 11.210 eur / oppilas (ei sisällä kustannuslaskennallisia eriä)
-----------------------	--	---

TOTEUTUMA

1. Syksyllä 2022 tuli vuosi täyteen uudessa koulussa ja niin oppilaat kuin henkilökuntakin ovat jo tottuneet uusiin tiloihin. Toki yhtenäisen yhtenäiskoulun toimintakulttuurin kehittäminen on jatkuvasti työn alla koko henkilökunnan voimin. Kehitystyöhön osallistuvat myös oppilaskunnat ja vanhempaintoimikunnat. Opetuksen laadun varmistaminen on jatkuvan kehittämisen kohteena. Sekä henkilöstön että oppilaiden digitaidot ovat hyvällä tasolla uuden tekniikan myötä.

2. Oppivelvollisuuden pidentäminen astui voimaan 1.8.2021 ja keväällä 2022 kaikki peruskoulunsa päättäneet jatkavat oppivelvollisuutensa suorittamista toisen asteen oppilaitoksissa. Peräti 83,3 % heistä pääsi opiskelemaan ensimmäiseen hakutoiveeseensa.

3. Ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki on keskeinen osa koulun toimintatapaa. Kuraattori-, terveydenhoitaja- ja psykologipalvelut ovat toteutuneet suunnitellusti. Lisäksi koulupsykologipalveluja on hankittu lisää hankerahoituksella. Kesään 2022 saakka käytettävissä oli Keiteleen kanssa yhteisesti palkattu koulunuo-
risotyöntekijä. Koulunuo-
risotyön jatkumisesta osana koulunkäynnin ohjaajien työtä päätettiin. Lapset pu-
heeksi -keskustelut käydään sovitusti 2., 6. ja 8. luokan osalta. Yhteisöllinen opiskeluhoito on toiminut moniammatillisesti ja aktiivisesti. Koulun edustajia on ollut mukana mm. perhekeskus- ja kohtaamispaik-
katoiminnan kehittämisessä. Nivelvaiheyhteistyötä on tehty suunnitellusti varhaiskasvatuksen ja toisen asteen oppilaitosten kanssa.

4. Hyvinvointi ja toimiva yhtenäiskoulun arki on ollut jatkuvan kehittämisen kohteena. Hyvinvoinnin edis-
täminen on strategiamme mukaan ensisijainen tavoite ja työtä hyvinvoinnin eteen tehdään moniamma-
tillisesti. Kevään 2022 aikana aloitettua kuukausittaista osallisuus -ryhmien toimintaa jatkettiin myös syys-
lukukaudella. Lisäksi on pidetty tunne- ja vuorovaikutustunteja.

5. Oppilasmäärä keskiarvo kevät 2022 / syksy 2022 (149 + 145 / 2 = 147). Kustannukset 13.519,08 € / oppilas (netto, ilman kustannuslaskennallisia eriä).

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Perusopetus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jä- lkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	349.500	88.400	437.900	567.804,44	-129.904,44
Toimintamenot	- 2.262.480	-165.850	2.428.330	2.555.109,10	126.779,10
Toimintakate	-1.912.980	-77.450	-1.990.430	- 1.987.304,66	- 3.125,34
Poistot ja arvonalentumiset	-168.810		168.810		
Laskennalliset erät	-69.570		69.570	-276.592,56	207.022,56

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 129,7 %
Toimintamenojen käyttöprosentti: 105,2 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Myyntituotot kunnilta yli 68.291 €
Kotikuntakorvaukset yli 49.000 €

Menot:

Henkilöstökulut ylitys 41.377 € (sijaiskulut, jaksotetut palkat)
Matkustus- ja kuljetuspalvelut ylitys 115.615 € (lisäbudjetista huolimatta)

Lukio**TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA TOIMINTA-AJATUS**

Lukio on myös osa Vesannon yhtenäiskoulua ja lukion nimi on 1.8.2009 alkaen Vesannon yhtenäiskoulun lukio.

Vuosikurssikohtaisen lähiopetuksen lisäksi opetusta järjestetään vuorovuosi -kursseina omana lähiopetuksena kahden eri vuosikurssin opiskelijoille tai yhteistyössä muiden lukioiden kanssa virtuaaliopetuksena sekä verkkokursseina. Näin pystymme tarjoamaan syventävät ja soveltavat kurssit sekä laajentamaan kielivalikoimaa.

Oppivelvollisuuden laajentuminen ja toisen asteen opintojen maksuttomuus tulivat voimaan 1.8.2021 alkaen. Koulumatkat, oppikirjat yms. materiaalit ovat opiskelijalle maksuttomia siihen saakka, kunnes opiskelija täyttää 20 vuotta.

Kunta järjestää edelleen Vesannon yhtenäiskoulun lukion 2. – 3. vsk:n opiskelijoille maksuttoman koulukuljetuksen, kun koulumatkan pituus on yli 5 km. Kuljetuksen järjestämisessä noudatetaan sivistyslautakunnan ohjeita. Kansaneläkelaitos korvaa kunnalle koulumatkatukilain mukaiset omavastuun 43 euroa / kk / oppilas ylittävät menot linja-autotaksan perusteella.

Lukion opiskelijamäärä 20.9.2021 (nuorten ops): 35, josta vieraskuntalaisten osuus on 57,15 %. Aikuislukiolaisia on 2. Opiskelijamäärän ennustetaan vaihtelevan välillä 35 - 46 vuosittain 2027 saakka. Vesantolaisista peruskoulun päättäjistä noin 35 - 60 % jatkaa omassa lukiossa.

Lukio toimii yhteistyössä muiden lukioiden ja yliopistojen kanssa. Vesannon yhtenäiskoulun lukio on mukana Snellman kesäyliopiston ylläpitämässä Snellmanedu - yhteistyössä (Isoverstas), jonka tavoitteena on tarjota etäopintomahdollisuuksia ja lisätä edellä mainittua yhteistyötä. Tavoitteena on yksilölliset, joustavat ja alueellisesti kattavat koulutuspalvelut erilaisille oppijoille sekä uuden opettajuuden ja toimintakulttuurin kehittäminen. Yhteistyö mahdollistaa myös korkeakoulu-yhteistyön. Nest -keskus puolestaan auttaa kansainvälisyyden toteuttamisessa. Suonenjoen ja Rautalammin lukioiden kanssa yhteistyötä jatketaan yhteisellä opetustarjonnalla.

Ylioppilaskirjoitukset ja kurssikokeet ovat sähköisiä ja henkilökunnalla on niiden pitämiseen hyvät valmiudet.

Uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2021 1. vuosikurssilla ja käyttöönotto etenee lukuvuosittain. Perusopetus ja lukio toimivat yhteistyössä biotalous –hankkeessa. Lisäksi lukiolla on liikkuva lukio -hanke ja koronatuella voidaan vähentää koronan aikana syntyneitä oppimisvajeita ja lisätä opiskelijoiden hyvinvointia.

Perusopetuksen laatukriteerityössä laaditussa arviointisuunnitelmassa on huomioitu myös lukiokoulutuksen arviointi.

Lukio-opintojen kehittämiseen ja vetovoimaisuuden lisäämiseen panostetaan.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO
Tavoitteena on antaa laadukasta ja kehittäväää lukio-opetusta ja siten luoda hyvät mahdollisuudet jatko-opintoihin	Opiskelijoiden sijoittuminen lukion jälkeen	Yli 80 % oppilaista jatkaa opintoja lukion jälkeen
Vetovoimainen lukiokoulutus	Lukioon hakevien määrä Perusopetuksen päättötodistuksen saajista aloittaa lukiossa	Vähintään 50 % oman perusopetuksen päättötodistuksen saajista aloittaa lukiossa Vähintään 20 lukio-opinnot aloittavaa opiskelijaa.
Opiskelijoiden hyvinvointi ja toimiva yhtenäiskoulun arki.	Opiskelijoille teetetyt kyselyt, Opiskelijakunnan tai tukioppilaiden järjestämien tapahtumien/toiminnan sopiva määrä.	Kouluviihtyisyyden ja osallisuuden parantaminen. Kannustavan ilmapiirin luominen. Nuoren kokonaisvaltainen huomioiminen. Terveellinen ja turvallinen koulupäivä

TOTEUTUMA

1. Tilastokeskuksen tilaston mukaan vuonna 2016 ja 2019 Vesannon yhtenäiskoulun lukiosta (nuorten opetussuunnitelma) kirjoittaneista vuonna 2020 opiskeli 70,73 %. Koko maassa kirjoittaneista vastaava luku oli 64,96 %. Vuonna 2016 ja 2018 ylioppilaaksi kirjoittaneita oli Vesannon yhtenäiskoulun lukiosta niin vähän, että Tilastokeskus ei heitä tilastoi, joten näiden vuosien tiedot jätetty pois myös koko maan osalta. Jos katsotaan pelkästään vuonna 2017 ylioppilaaksi valmistuneita, Vesannon yhtenäiskoulun lukiosta kirjoittaneista vuonna 2019 oli joko työllisiä tai päätoimisia opiskelijoita 90,91 %. Vastaava luku koko maan osalta oli 68,88 %. Vuonna 2019 kirjoittaneiden osalta vastaavat prosentit: Vesannon yhtenäiskoulun lukio 63,16 % ja koko maa 54,38 %.

2. Lukuvuoden 2022 – 2023 aikana on lukion kehittämistä pohdittu laajalla työryhmällä osallistaen suunnitteluun oppilaita, opiskelijoita, huoltajia ja kuntalaisia. Kehittämisyhmä on päätenyt vahvistamaan lukion elinvoimaisuutta rentona pikkulukiona. Lukion markkinoinnin ja vetovoimaisuuden vahvistamista on suunniteltu ja näistä tehty päätöksiä alkuvuodesta 2023.

Syksyllä 2022 aloitti 16 uutta opiskelijaa, joista 8 vesantolaista, 5 Keiteleeltä, 2 Tervosta ja 1 Karttulasta. Oman perusopetuksen päättötodistuksen saajista aloitti lukio-opinnot 44,4 %.

3. Hyvinvointi ja toimiva yhtenäiskoulun arki on ollut jatkuvan kehittämisen kohteena. Hyvinvoinnin edistäminen on strategiamme mukaan ensisijainen tavoite ja työtä hyvinvoinnin eteen tehdään moniammatillisesti.

4. Oppilasmäärä (ka. kevät 2022/syky 2022)
 (Nuorten opetussuunnitelma: $38 + 39 / 2 = 38,5$ opiskelijaa keskimäärin)
 18.237,59 € / opiskelija (ilman kustannuslaskennallisia eriä).

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Keskiasteen koulu-</i> <i>tus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jä- lkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	43.600	-5.500	38.100	41.175,64	3.075,64
Toimintamenot	- 770.430		- 770.430	-743.322,90	-27.107,10
Toimintakate	- 726.830	-5.500	- 732.330	- 702.147,26	- 30.182,74
Poistot ja arvonalentumiset	- 10.830				
Laskennalliset erät	- 31.530		-31.530	-87.944,00	56.414,00

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 108,1 %
 Toimintamenojen käyttöprosentti: 96,5 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Tulojen ylitys: Koulumatkatuen ylitys

Aikuiskoulutus
TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Aikuiskoulutus -tulosalue sisältää kansalaisopistotoiminnan, joka toteutetaan Sisä-Savon kansalaisopiston toimesta. Sopimuksen mukaan Vesannon kunta maksaa Suonenjoen kaupungille kuntakohtaiset nettomenot Vesannolla pidetyn tuntimäärän mukaan. Vesannon osaston bruttomenoista vähennetään kunta-kohtaiset kurssimaksutuotot sekä Suonenjoen kaupungin saama valtionosuus.

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto toimialueensa Suonenjoen, Rautalammin, Tervon, Vesannon sekä Leppävirran asukkaille. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapoliittista koulutusta sekä tarjoaa maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

Vesannon kunnan tuntimääräkatto on ollut useamman vuoden ajan 2400 tuntia. Vuonna 2021 toteutuva tuntimäärä on noin 2250 tuntia. Tunnin hinta on viime vuosina noussut johtuen mm. koronan vaikutuksista. Vuodelle 2022 varataan 2250 tuntia. Lisäksi opetusohjelmassa tarjotaan ns. maksupalvelukurseja, joiden kurssimaksu määritellään siten, että se kattaa kurssin kaikki menot.

Konservatorion kuntaosuudet sisältyvät aikuiskoulutus –tulosalueeseen. Kuopion konservatorion alaisena toimivaan Suonenjoen musiikkiopistoon on varattu 5 opiskelijapaikkaa vesantolaisille, ja tällä hetkellä opiskelijoita on 4.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO
Kansalaisopiston Vesannon osaston taloudellisuustavoite	eur / tunti	Ohjeellinen tavoite talousarvion mukaan 26,30 eur / tunti (nettotuntihinta, valtionosuus ja kurssimaksut vähennetty)
Tavoitteena on kehittää kansalaisopiston tarjoamaa aikuiskoulutusta ja tarjota alueen asukkaille mahdollisuuksia itsensä monipuoliseen kehittämiseen erilaisten koulutusmuotojen avulla	Kansalaisopiston toteutunut opetusohjelma	
Kansalaisopiston Vesannon osaston taloudellisuus ja vaikuttavuus	Opiskelijoiden määrä nettomenot EUR / opiskelija nettomenot EUR / asukas	800 brutto-opiskelijaa 370 netto-opiskelijaa 65 eur / opiskelija

		25,74 eur / asukas
--	--	--------------------

TOTEUTUMA

1. Kunnan maksama tuntihinta ajalla 1.1.-31.12.2022: 61.646,26 € / 2276 h => 27,09 €/h. Vuonna 2021 kunnan maksama tuntihinta oli 25,94 €. Nettotuntihinta muodostuu kuntakohtaisten menojen ja valtionosuuden erotuksena.

Vuoden 2022 osalta suunniteltu tuntimäärä toteutui hyvin. Ainealueista suurin on edelleen musiikki, jonka tuntimäärä on noin puolet kokonaismäärästä. Kädentaitojen ja kuvataiteen kursseja toteutui 19 ja kokonaistuntimäärä oli noin 500 tuntia. Liikunnan ja tanssin kursseja toteutui myös 19 (v. 2021 yhteensä 21 kurssia toteutui) ja tuntimäärä oli kaikkiaan noin 270.

2. Valtionosuustunteja vuonna 2022 toteutui 2244 (vuonna 2021 toteutui 2240 h). Keskeiset aihealueet ovat musiikki, kädentaidot ja kuvataide, liikunta ja tanssi sekä näyttämötaiteet, joista muodostui kaikkiaan lähes 2200 h. Osallistujia kursseilla yhteensä 733, joka on hieman enemmän kuin vuonna 2021. Naisia näistä oli 561 ja miehiä 172. Netto-opiskelijamäärä oli 321 (osallistuja kertaalleen laskettuna)
3. Nettomenot €/ opiskelija: 64,08 €
 Nettomenot €/ kuntalainen: 31,05 €

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Aikuiskoulutus</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Toimintamenot	-64.200		-64.200	-69.091,99	4.891,99
Toimintakate	- 64.200		- 64.200	-69.091,99	4.891,99
Poistot ja arvonalentumiset					
Laskennalliset erät				-3,29	3,29

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintamenojen käyttöprosentti: 102,0 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

Keväällä 2022 maksettu vuoden 2021 taseauslasku 24.800 €

Vapaa-aikatoimi

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vapaa-aikatoimen tulosalueeseen kuuluvat liikunta-, nuoriso-, kulttuuri- ja kirjastotoimet sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi tarjoaa monipuoliset liikuntapaikat liikunnan harrastajille. Liikuntatoimi avustaa liikuntaa harrastavia järjestöjä yleisavustuksin sekä ohjaajapalkkioina lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan osalta.

Liikuntasihteerin työtä hoidetaan 30 %:n työajalla nuoriso-ohjaajan toimesta. Nuoriso-ohjaajan nimikkeen muuttaminen on valmisteilla.

Kunnassa toimii liikunnanohjaaja/fysioterapeutti joka koordinoi kunnan liikunnallista järjestöyhteistyötä ja kehittää liikuntaneuvontatoimintaa. Liikunnanohjaajan työtä on hoidettu vuonna 2021 20 %:n työajalla ja vuodelle 2022 työaikaa esitetään lisättäväksi 40 %:iin.

Liikuntapaikkojen kunnossapidosta vastaa Palveluyhtiö Viisarit oy.

Nuorisotoimi

Nuoriso-ohjaajan tehtäviin kuuluu nuorten yökahvilatoiminnan järjestäminen ja koordinointi sekä muiden vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksien luominen. Valtaosa toiminnasta toteutetaan itsenäisesti, mutta myös yhteistyössä eri yhdistysten ja toimijoiden, lähialueiden kuntien nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön kanssa.

Nuorisotyötä toteutetaan sekä ns. perinteisenä nuorisotyönä, että verkossa.

Nuorisovaltuustolla on oma 1500 euron määräraha järjestämäänsä toimintaan toiminnan laajuudesta riippuen. Nuoriso-ohjaaja tukee nuorisovaltuuston työskentelyä ja on läsnä kokouksissa.

Nuorisotyötä hoidetaan 70 %:n työajalla nuoriso-ohjaajan toimesta.

Järjestöt osallistuvat nuorisotilojen avoinna pitämiseen. Vastuuvuorossa olevalle järjestölle maksetaan toiminta-avustuksena 20 euroa / tunti nuorisotilojen aukioloajan puitteissa. Nuorisotilat ovat avoinna perjantaisin ja lauantaisin klo 19 – 23.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi tuottaa kulttuuritilaisuuksia eri-ikäisille kuntalaisille erityisryhmiä unohtamatta ja järjestää kaikille avoimet kunnan juhlatilaisuudet (mm. itsenäisyysjuhla). Avustustoiminnalla kulttuuritoimi luo mahdollisuuksia kulttuurin omaehtoiselle harrastamiselle ja tukee kulttuuritapahtumien järjestämistä ja niistä tiedottamista.

Kulttuuritoimi panostaa lasten ja nuorten kulttuurikasvatukseen tarjoamalla erilaista kulttuuritoimintaa varhaiskasvatukselle ja koululle. Lisäksi huomioidaan kasvavan eläkeläisväestön sekä palvelukeskuksessa asuvien vanhusten että erityisryhmien kulttuuritarjontaa. Kulttuuritoimen keskeisiä toimintamuotoja ovat mm. erilaiset tapahtumat, konsertit, teatteriesitykset, näyttelytoiminta sekä kotiseutuarkiston ylläpitäminen.

Kirjaston kokoustilan saaminen omaan käyttöön lokakuussa 2021 mahdollistaa pienimuotoisten tapahtumien järjestämisen. Uudella koululla voidaan käynnistää elokuvatoiminta ja järjestää konsertteja ym. tapahtumia.

Kirjastotoimi

Vesannon kirjasto on keskeisellä paikalla oleva avoin, puolueeton, turvallinen, julkinen tila kuntalaisille. Kirjasto tarjoaa kaikille pääsyn tiedon, viihteen ja verkkopalvelujen äärelle. Omatoimikirjasto avaa kirjaston tilat käyttöön kuntalaisille aamuisin, iltaisin ja viikonloppuisin. Vesannon kirjasto kuuluu Ylä-Savon kirjastoverkko Rutakkoon. Kirjastoverkko mahdollistaa monipuolisen ja laajan kirjastoaineiston käytön kuntalaisille.

Kirjasto toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen, koulun, päivätoiminnan ja vanhuspalveluiden kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään seurakunnan ja eri yhdistysten kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Terveydenhuoltolain 1326/2010 § 12 määrittelee terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kunnassa:

”Lain mukaan kunnan ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on päätöksenteon ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon tehtävien päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Lisäksi kunnan on seurattava asukkaattensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia.

Vesannon kunnassa terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen (HYTE) vastuutahona toimii johtoryhmä. Vesannon HYTE-johtoryhmän tehtävänä on seurata kuntalaisten hyvinvointia, ja hyvinvoinnin edistämiseksi toteutettuja toimintoja kunnassa. HYTE-työn lisäksi johtoryhmä vastaa kansallisten ja alueellisten terveyden edistämisen ja hyvinvointiohjelmien toimeenpanosta kunnassa. HYTE-johtoryhmä vastaa lakisääteisten vuosittaisen valtuustoraportin ja valtuustokausittaisen hyvinvointikertomuksen laadinnasta.

1.1.2020 alkaen HYTE-yhdyshenkilön tehtävää on hoitanut kirjastovirkailija 20 %:n työajalla.

HYTE-yhdyshenkilö toimii yhteistyössä kunnallisten toimijoiden, Kysterin, järjestöjen, seurakuntien ja muiden HYTE-asioiden parissa toimivien tahojen kanssa. Hän seuraa maakunnallista sekä valtakunnallista HYTE-viestintää, sekä osallistuu alueellisiin ja maakunnallisiin HYTE-palaveriiniin. HYTE-yhdyshenkilö toimii tiedottajana Vesannon toimijoille HYTE-asioissa. HYTE-yhdyshenkilö laatii Vesannon kunnan hyvinvointikertomukset ja -suunnitelman yhteistyössä johtoryhmän kanssa.

TAVOITE	MITTARI	TAVOITETASO
<p>Liikuntatoimi</p> <p>Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden kehittäminen</p> <p>Liikuntapaikkojen kuntotason säilyttäminen ja kehittäminen</p> <p>Vesanto-hallin käyttöasteen säilyttäminen</p>	<p>Liikuntatapahtumien määrä. Yksilöohjaus, avoimet liikuntaryhmittä</p> <p>Liikuntapaikkojen kuntotasosta huolehtiminen yhteistyössä Viisarit Oy:n kanssa</p> <p>kuntosalin käyntikerrat / v</p>	<p>Eri-ikäisille suunnatut tapahtumat. Liikunnanohjaajan tehtävien säilyminen.</p> <p>Salin käyttöaste (%) arki-iltoina ja viikonloppuina</p>
<p>Kirjastotoimi</p> <p>Kirjaston kokoelman ajanmukaisuudesta huolehtiminen. Rutakko-verkon yhteiskokoelman huomioiminen oman kokoelman hoidossa ja kartoittamisessa. Palveluasumisyksiköiden kirjastopalveluista huolehtiminen.</p> <p>Lasten ja nuorten ajanmukaiset ja tarpeisiin mitoitettut kirjastopalvelut</p> <p>Yhteistyö koulun kanssa. Kirjakassien keräily luokkiin/luokkien lainauskäynnit. Kirjastonkäytön opetus.</p> <p>Kirjailijavieraat ja kirjavinkkarit kouluun yhteistyössä Rutakko-verkon kanssa.</p>	<p>Lainauksien ja kirjastokäyntien määrä. Uuden aineiston hankinta suhteessa asukasluukuun. Verkkokäyntien määrä. Kirjavinkkaus ja lainattavat kokoelmat eri asumisyksiköissä.</p> <p>Aineistohankinta suhteutetaan ikäluokkien kokoon.</p> <p>Kirjakassien määrä/lv. Luokkien kirjastokäyntien määrä/lv. Kirjastonkäytönopetuksen toteutuminen suunnitelman mukaan.</p> <p>Vuosittainen vierailijamäärä ja osallistunut oppilasmäärä.</p>	<p>11.0 lainausta / asukas / vuosi 10 käyntiä / asukas / vuosi 850-950 hankintaa / vuosi 6800 verkkokäyntiä / vuosi 2 käyntiä / palveluasumisyksikkö/vuosi</p> <p>Uutuushankinta lasten- ja nuorten aineistossa vähintään opetushallituksen suosituksen mukainen ikäluokkien koko huomioiden</p> <p>Alakoululaisilla luettavaa luku- ja lukuvuoden ajan. Yläkoululaisille luettavaa äidinkielenopettajan kautta koululle. Kirjastonkäytön opetus luokille 1., 3., 5. ja 7.</p> <p>Vähintään yksi vierailu/lukuvuosi</p>

<p>Kulttuuritoimi</p> <p>Tasa-arvoinen ja hyvinvoiva kuntalainen.</p> <p>Erilaisten kulttuuripalvelujen järjestäminen kuntalaisille.</p> <p>Toiminnan kehittäminen yhdessä kunnan eri toimialojen kanssa.</p>	<p>Varhaiskasvatuksen kulttuuritarjontaa väh. 2 krt/lapsi.</p> <p>Kaikki perusopetuksen oppilaat osallistuvat tapahtumiin vähintään 2 krt/koululainen.</p> <p>Laadukas kulttuuritarjonta vähintään 2 krt/palvelulaitos.</p> <p>Kaikille kuntalaisille järjestettyjä kulttuuritapahtumia väh. 2 tapahtumaa/vuosi.</p>	<p>Varhaiskasvatukselle iänmukaista kulttuuritarjontaa (suunnitelma ja toteutus yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa).</p> <p>Koulun kulttuurikasvatussuunnitelman päivitys ja käytäntöön ottaminen.</p> <p>Seniorikulttuurityön suunnitelman laatiminen.</p>
<p>Nuorisotoimi</p> <p>Nuorisotoimi luo ja ylläpitää nuorison hyviä ja laadukkaita mahdollisuuksia ohjattuun vapaa-ajan viettoon. Nuorisotoimi kehittää ja hyödyntää laajemmin yhteistyömahdollisuuksia lähikuntien nuorisotoimien ja -toimijoiden kanssa. Tämän lisäksi nuorisotoimi hyödyntää verkon ja sosiaalisen median eri kanavia tavoitavassa nuorisotyössä.</p>	<p>Nuorisotyön ja -toiminnan piirissä olevien alle 29-vuotiaiden määrä suhteessa kaikkiin alle 29-vuotiaisiin kuntalaisiin.</p> <p>Toteutuneet tapahtumat ja projektit yhteistyötahojen kanssa.</p> <p>Verkkonuorisotyön tavoitavuus.</p> <p>Nuorisotyön resurssien ylläpito.</p>	<p>Toimintaa toteutetaan erilaisille nuorten ikäryhmille painottuen 10 -20 -vuotiaiden ryhmään.</p> <p>Toteutunut, kuntarajat ylittävä yhteistyö.</p>
<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>HYTE tunnetuksi ja näkyväksi päättäjille ja kuntalaisille viestimällä verkossa ja kokoontumisissa.</p>	<p>HYTE:n ajantasainen näkyminen kunnan verkkosivuilla.</p> <p>HYTE-viestintä Facebookissa.</p>	<p>Kotisivuilla on kuvaus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä Vesannolla, sekä linkit HYTE-raportteihin ja -kertomuksiin.</p> <p>Vesannon HYTE- facebook sivu perustettiin ja sen kautta on viestitty hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvistä asioista.</p>
<p>Hyvinvoinnin tilaa seurataan kunnassa säännöllisesti.</p>	<p>Maakunnalliset ja valtakunnalliset kyselyt, vuosiraporttiin ja</p>	<p>Hallintokunnat vastaavat kyselyihin omalta osaltaan. Tulokset käsitellään hallinnossa</p>

	hyvinvointikertomukseen valitut indikaattorit.	ja päätöksenteossa, ja ne otetaan huomioon suunnittelutyössä. Kokemuksellinen hyvinvointikysely toteutettiin 9/22
--	--	--

Vapaa-aikatoimi

Vapaa-aikatoimen arvostuksen säilyttäminen

Nettomenot / asukas

(ei sisällä kustannuslaskennallisia eriä)

Liikuntatoimi: 103,42 eur / asukas

Nuorisotoimi: 36,09 eur / asukas

Kulttuuritoimi: 17,51 eur / asukas

Kirjastotoimi: 75,39 eur / asukas

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen: 4,00 eur / asukas

TOTEUTUMA**Liikuntatoimi**

Liikunnanohjaaja-fysioterapeutin työ jatkui vuonna 2022 aluksi 40%+40% -työajalla. Liikunnan riemua – hankkeella työaika täyttyi kokoaikaiseksi, jolloin liikuntatoimen osuus oli 60 %. Liikunnanohjaaja on ohjannut erilaisia ryhmiä ja yksilöllisesti liikunnanohjausta tarvitsevia kuntalaisia. Yhteistyötä on tehty mm. kehitysvammaisten päivätoiminnan, koulun ja eri liikuntatoimijoiden kanssa. Lisäksi liikunnanohjaaja on vetänyt kerran viikossa liikunnallisia tuokioita varhaiskasvatukseen lapsille. Lisäksi liikunnanohjaaja on vetänyt ikäihmisten virikepiirejä kerran kuukaudessa Vesijärvellä ja Niinivedellä.

Liikuntapaikkojen kunnossapidosta vastaa Palveluyhtiö Viisarit oy palvelusopimuksen mukaisesti. Kunnossa pidettäviä kohteita ovat mm. hiihtoladut, luistelualueet ja moottorikelkkareitit.

Vapaa-aikasihteerin liikuntatoimen hoitoon liittyvät tehtävät koostuivat mm. yhteistyöstä Palveluyhtiö Viisarit oy:n kanssa erilaisissa kuntoilu- ja liikunta-alueiden hoitoon liittyvissä asioissa sekä yhteistyöstä paikallisten liikuntajärjestöjen / -yhdistysten ja yksityisten toimijoiden kanssa. Lisäksi liikuntatoimen hallinnolliset tehtävät, liikunta- ja kuntosalin varauskalenteri sekä pienimuotoinen liikunta-alueiden ylläpito kuuluivat tehtäviin vuonna 2022. Syksyllä 2022 kartoitettiin liikuntahallin investointisuunnitelmaa sekä liikuntahallin, urheilukentän ja liikunta-alueiden lyhyen ja pidemmän aikavälin tarpeita. Osa näistä on kriittisiä.

Lisäksi Viisarit oy:n kanssa on kartoitettu koko ajan kasvavaa ns. korjausvelkaa, joka näkyy useiden eri ulkoilualueiden huonontuvana kuntana (esim. Kunnan leikkipuisto, venesatama, rantautumispaikat) Vapaa-aikasihteerin on hoitanut liikuntatoimen tehtäviä 30% osuudella työajasta.

Kirjastotoimi

Kirjastoon on hankittu uutuusaineistoa sekä täydennetty kokoelmaa määrärahojen puitteissa.

10,7 lainausta /asukas/vuosi

1132 hankintaa/vuosi

351 lasten ja nuorten hankintaa/vuosi

8,4 käyntiä /asukas/vuosi
7173 verkkokäyntiä/vuosi
1 käynti/palveluasumisyksikkö/vuosi

29 % asukkaista kirjaston lainaajina (aktiivilainajat = v. 2022 lainausoikeuttaan käyttäneet)

Vuoden alkupuoliskolla ala- ja yläkoululaisille toimitettiin luettavaa luokkiin, kirjasto valitsi kirjat ja opettajat kuljettivat kirjat koululle. Syksyllä palattiin normaaliin käytäntöön, eli luokat kävivät kirjastossa opettajan kanssa lainaamassa kirjoja sekä kirjastonkäytön opetuksessa.

Kirjastossa oli vuoden aikana 12 taidenäyttelyä ja muutama kirjallisuusaiheinen luento.

Savonetti järjesti senioreille digineuvontaa kevään ja syksyn aikana.

Uutena toimintana aloitettiin lukupiiri, vapaamuotoinen, avoin luku- ja keskustelupiiri kirjoista. Syksyllä alkoi myös kaikille avoin neulekahvilatoiminta. Mallikerta-neulekahvila kokoontui kirjaston kokoustilassa joka toinen torstai.

Vesannon kirjasto järjesti Rutakon kirjaston henkilökunnalle yhteisrutakko-tapaamisen kirjastolla ja Luostarissa.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi järjesti vuoden aikana koululaisille ja varhaiskasvatuksen väelle konsertteja ja teatteriesityksiä. Keväällä saimme Pellepuiston urheilukentälle, kävijöitä oli runsaasti, sekä varhaiskasvatuksesta että koululta.

Heinäkuussa uimarannassa esiintyi ”Laivateatteri” ja elokuussa torpparimuseolla vietettiin Martan päivää.

Uutena toimintana järjestimme kehitysvammaisten päivätoiminnalle musiikillisia tuokiota ja elokuvaesityksiä.

Kirjasto-kulttuurisihteeri oli aktiivisesti mukana Yhdessä eteenpäin-toiminnassa, kokousten koolle kutsujana ja tapahtumia järjestämässä.

Kulttuuritoiminta vilkastui kaikin tavoin vuoden aikana, oli musiikkivieraita palveluasumisyksiköissä ja päiväkeskuksella, konsertteja ja yhteislaulutilaisuuksia kirjaston kokoustilassa. Järjestimme keväällä konserttimatkan Keiteleelle yhdessä ”Kulttuuri kuulolla”-hankkeen kanssa ja syksyllä iltamat Niiniveden ns-talolla. Lisäksi olimme mukana järjestämässä vanhusten viikkoa muiden toimijoiden kanssa. Viikko huipentui Sysyilta rannalla -tapahtumaan uimarannassa.

Kulttuuritoimi järjesti seurakuntakodilla perinteiseen tapaan itsenäisyysjuhlan yhdessä seurakunnan ja reserviläisjärjestöjen kanssa.

Nuorisotoimi

Nuoriso-ohjaajan tehtävänimike muutettiin 1.1.2022 alkaen vapaa-aikasihteeriksi. Vapaa-aikasihteeri hoitaa nuorisotoimen tehtäviä 70 %:n osuudella työajasta.

Yökahvilatoimintaa järjestettiin säännöllisesti perjantai- ja lauantai-iltaisain yhdessä neljän vesantolaisen järjestön kanssa. Yökahvilatoiminta tavoittaa normaalisti n. 40+ nuorta/ilta.

Vapaa-aikasihteeri on keskustellut useiden nuorten kanssa kasvokkain ja eri somepalveluiden kautta sekä yksilöllisesti, että ryhminä. Hän osallistui myös aktiivisesti eri sidosryhmien ja yhteistyötahojen kokouksiin.

Vapaa-aikasihteeri toimii yhden nuoren tukihenkilönä muutamia kertoja vuodessa. Lisäksi kahdelle nuorelle tarjotaan yksilöllistä harrastustoiminnan ohjausta.

Yhteistyötä tehdään aktiivisesti useiden eri järjestöjen, toimijoiden ja naapurikuntien kanssa. Vuonna 2022 toteutuivat mm. "Koulun pilleet" tapahtuma yhteistyössä koulun ja eri toimijoiden kanssa, Särkänniemen reissu perheille yhteistyössä Tervon kunnan kanssa, päiväleiritoiminta yhteistyössä Niiniveden seurakunnan kanssa sekä erilaisia alueellisia projekteja ja toimintaa esim. Mansikka ry:n (mm. "Nuoret mukaan" – hanke) ja Metsäkartanon (mm. Itä-Suomen nuorisotyön aluekoordinointi) kanssa.

Vapaa-aikasihteeri kuuluu Tervon, Keiteleen, Pielaveden ja Vesannon tehostetun nuorisotyön tiimiin, jossa kehitetään ratkaisuja nuorisotyön normaalityöstä poikkeaviin ja haasteellisempiin tilanteisiin.

Vapaa-aikasihteeri on Vesannon Nuorten ohjaus- ja palveluverkoston jäsen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen:

Hyvinvoinnin tilaa seurataan kunnassa säännöllisesti. Vesannolla on vastattu valtakunnallisiin ja maakunnallisiin kyselyihin, ja käsitelty tuloksia HYTE-kertomusta ja suunnitelmia työstettäessä sekä asianomaisissa hallintokunnissa. Syyskuussa toteutettiin aikuisille suunnattu hyvinvointikysely, johon vastasi 135 vesantolaista. Kyselyn vastauksia hyödynnetään hyvinvointiraportin lisäksi kunnan palveluiden kehittämisessä.

Hyte- viestintä on siirtynyt omalle, Vesannon HYTE- sivustolle facebookiin. Siellä tuodaan viestiä ja vinkkejä hyvinvointiin vaikuttavista asioista kuntalaisille. Jakoja tehdään välillä myös Vesantolaisiin sekä kunnan FB- sivustolle.

Hyte- yhdyshenkilö on osallistunut erilaisiin työryhmiin (esim. NOP ja kulttuurityöryhmä) ja tuonut toimintaansa esille käymällä tutustumassa eri toimintayksiköihin kunnassa. Hyte- yhdyshenkilö teki yhteistyötä eri hankkeiden kanssa mm. Ospa- hankkeen Ki-pa-ku- työryhmä, Master Plan- hankkeen kumppanuuspöydät sekä Mieliteko- hankkeen eri työpajat sekä koulutukset. Hyte oli mukana myös tapahtumien suunnittelussa mm. Vanhustenviikon koonnissa ja toteuttamisessa. Hyte vieraili myös Yhdessä eteenpäin-tilaisuudessa sekä kuntalaisille suunnatussa SOTE/HYTE- illassa.

Hyte- kertoimen sekä Teaviisarin tuloksia on seurattu ja toimintaa kunnan eri alueilla on alettu kehittää entisestään kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden sekä osallisuuden edistämiseksi. Uusia toimintamalleja ovat mm. lapsiparlamentin toiminnan suunnittelu ja käynnistely yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa sekä kulttuurityöryhmän perustaminen.

Ennaltaehkäisevän päihdetyön koordinointi siirtyi Hyte- yhdyshenkilön tehtäväksi 9/22. Hyte- yhdyshenkilö osallistui hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ennaltaehkäisevän päihdetyön alueellisiin työryhmiin. Kotoutumisasiat tulivat osaksi hyte- työtä Kotelo- hankkeen päättymisen jälkeen. Kotoutumistyössä työparina toimii kunnanjohtaja.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen käytettävää työaikaa on lisätty vuoden 2022 aikana 20 %:sta 50 %:iin. Lisäksi Hyte -työ siirrettiin 1.8.2022 alkaen kunnanhallituksen alaisuuteen.

Nettomenot / asukas vuonna 2022 (ei sis. kustannuslaskennallisia eriä)

Liikuntatoimi: 86,35 € / as.

Nuorisotoimi: 41,05 € / as.

Kulttuuritoimi: 16,82 € / as.

Kirjastotoimi: 78,51 € / as.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen: 4,51 € /as

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Vapaa-aikatoimi</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeä	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	7.650	9.300	16.950	17.791,21	-841,21
Toimintamenot	- 446.620	-11.000	-457.620	-457.670,68	50,68
Toimintakate	- 438.970	-1.700	- 440.670	- 439.879,47	- 790,53
Poistot ja arvonalentumiset	-28.070		-28.070		
Laskennalliset erät	- 18.420		-18.420	-58.740,86	40.320,86

= sitovuus valtuustoon nähden

Toimintatulojen käyttöprosentti: 105,0 %

Toimintamenojen käyttöprosentti: 100,0 %

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN POIKKEAMIEN KESKEISET SYYT

TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT, €

<i>Sivistyslautakunta</i>	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	486.950	103.700	590.650	737.348,12	-146.698,12
Toimintamenot	-4.282.650	-188.850	-4.471.500	-4.605.760,56	134.260,56

Toimintakate	- 3.795.700	-85.150	- 3.880.850	- -3868.412,44	- 12.437,56
Poistot ja arvonalentumiset	- 254.340		-254.340		
Laskennalliset erät	- 148.490		- 148.490	- 469.461,84	320.971,84

Toimintatulojen käyttöprosentti: 124,80 %
 Toimintamenojen käyttöprosentti: 103,0 %

Tuloja selittää useat hankerahoitukset sekä lisääntyneet päivähoitomaksut ja kotikuntakorvaukset.

Menojen ylitystä selittää ylitykset henkilöstökuluissa ja koulukuljetuksissa.